

SLEZSKÉ DNY PREVENTIVNÍ MEDICÍNY

VIII. ročník, 6.–8. února 2008, Lázně Darkov – Karviná

KHS Moravskoslezského kraje a Fakultní nemocnice Ostrava-Poruba

Informace o průběhu a závěrech konference

Ve středu 6. února 2008 byl v prostorách Společenského domu Lázní Darkov slavnostně zahájen **8. ročník mezinárodní konference Slezské dny preventivní medicíny**. Záštitu nad konferencí přijali Hlavní hygienik ČR, Česká lékařská společnost J. E. P., Společnost pro epidemiologii a mikrobiologii, Ostravská univerzita a Hejtmán Moravskoslezského kraje. Zahájení se zúčastnili zástupci měst, nemocnic a zdravotnických zařízení, vedení zdravotních ústavů a krajských hygienických stanic, zástupci generálních sponzorů.

Konference, která byla ohodnocena kredity jako akce kontinuálního vzdělávání ve zdravotnictví, byla organizována ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Ostrava-Poruba. Zúčastnilo se jí 187 odborníků z řad zdravotnických a vědeckých institucí a vysokých škol z Čech, Slovenska, Polska. Zaznělo 61 přednášek a vystaveno bylo 13 posterů. Na konferenci vystoupil rovněž Hlavní hygienik České republiky MUDr. Michael Vít, Ph.D., a zástupce Hlavního hygienika Polské republiky dr. Orgelbrand.

Úvodní slovo patřilo MUDr. Heleně Šebákové, ředitelce Krajské hygienické stanice Moravskoslezského kraje, která přítomné přivítala a provedla je historií dosavadních sedmi ročníků konference. Základní myšlenkou, která vedla k uspořádání prvního ročníku, bylo umožnit setkání mladých odborníků z hygienických stanic, lékařů, specialistů z lékařských fakult, hygienických a diagnostických laboratoří, studentů a jejich pedagogů, vytvořit atmosféru pro společná jednání a vzájemné předávání zkušeností. K pořádání konferencí byl vybrán krásný areál Lázní Darkov, který je jedním z nejzajímavějších míst Moravskoslezského kraje a již 8 let poskytuje účastníkům pohodu, možnosti procházek v lázeňském parku i využití některých lázeňských procedur. Kromě odborného setkání hraje konference i významnou společenskou roli. Každý ročník je doprovázen programem, který vychází z důležitých výročí nebo typických oblastí života Moravskoslezského kraje. Záměrem těchto společenských večerů je přiblížit účastníkům historii našeho regionu. K nejzajímavějším a nejúspěšnějším kulturním tématům, které doposud konferenci provázely, můžeme zařadit například historii lázeňství s dobovou módní přehlídkou, historii Těšínska s hranou místní legendou o třech bratřech, a pro letošní rok historii hornictví s tradičním „skokem přes kůži“.

Odborná náplň konference byla vždy multioborová. Pro každý ročník bylo vytipováno aktuální nosné téma, ke kterému byla prezentována sdělení odborníků z různých hledisek – od diagnostiky, léčby, prevence, monitoringu, národních a mezinárodních programů až po hledisko právní, ekonomické a etické. Tato struktura konference je udržována dodnes, a to již 8 let od prvního setkání. Prioritní témata byla zaměřena například na zdravotní riziko působení genotoxických faktorů životního prostředí, kardiovaskulární onemocnění, sexuálně přenosné nemoci a AIDS, drogové závislosti a rizikové chování, implementace Zdraví 21, ptačí chřip-

ka, MRSA (methicilin-rezistentní *Staphylococcus aureus*) a nemocniční nákazy, alergie. Odborná sdělení zahrnovala i strategii WHO a její realizaci v ČR. Již tradičně se na této půdě setkávají hlavní hygienici (ČR, SR, PL) v panelové diskusi nad aktuálními problémy v oblasti preventivní medicíny. Další sdělení jsou zaměřována na oblast infekční epidemiologie, laboratorní diagnostiky, pracovního prostředí a pracovního lékařství, preventivní programy v ochraně a podpoře zdraví, výživu a životní styl, bezpečnost potravin, hluk jako faktor životního prostředí a pracovního prostředí, monitoring ovzduší a zdravotní rizika. Prostor k vystoupení je dán taky studentům vysokých škol. Každým rokem se této konferenci zúčastní cca 200 účastníků a odezní cca 60 odborných sdělení.

Pro letošní 8. ročník konference byla jako nosné téma vybrána aktuální problematika alergií. V prvním bloku přednášek zazněla zajímavá sdělení, mezi jinými například přednáška MUDr. Šteflové, která zdůraznila celosvětový význam chronických respiračních onemocnění a nastínila úlohu a strategii WHO v prevenci a léčbě bronchiálního astmatu, chronické obstrukční plicní nemoci, alergické rýmy a zánětů vedlejších nosních dutin. Vysoce odborný a komplexní pohled na problematiku alergií poskytla přednáška prof. MUDr. Špičáka, CSc., který upozornil na nutnost chápání alergií jako systémového onemocnění s místními příznaky. Nelze opomenout ani prezentaci MUDr. Kratěnové o výskytu alergických onemocnění v dětské populaci ČR, přednášku doc. MUDr. Bystroně, CSc., zaměřenou na průduškové astma, které v současnosti patří k nejčastějším chronickým onemocněním, a přednášku RNDr. Lochmana, CSc., věnovanou laboratorní diagnostice alergií. V následujících prezentacích tohoto souboru zazněly přehledy známých alergenů v oblasti vnitřního i venkovního prostředí, potravinových alergenů a alergenů pracovního prostředí. Byl zdůrazněn význam vztahu mezi geneticky podmíněnou dispozicí ke vzniku alergických onemocnění a vlivem vyvolávajících faktorů, které často vyplývají ze současného způsobu života. Za velice závažný je považován zejména neustálé se prodlužující pobyt v uzavřených prostorech a kouření. Častá jsou také profesionální onemocnění způsobená dezinfekčními prostředky, kterým se věnovala MUDr. Boušová, Ph.D. K nejčastějším alergenům v současnosti patří například aldehydy, především glutaraldehyd, kvarterní amoniové sloučeniny, alkoholy, peroxosloučeniny. Tyto látky mohou vyvolat jak kožní onemocnění ve formě dermatitidy či kontaktního alergického ekzému, tak profesionální respirační alergie směřující až k vývoji bronchiálního astmatu.

Druhá, neméně významná část konference, byla věnována infekční epidemiologii se zaměřením na virové hepatitidy a zkušenosti z epidemiologického šetření vleklého výskytu tohoto onemocnění. Několik sdělení se týkalo problematiky gastroenteritid virového či bakteriálního původu, jejich nejčastějších původců, způsobů diagnostiky a léčby. Velice zajímavá byla přednáška doc. MUDr. Beneše, CSc., který prezentoval nový pohled na

listeriové infekce. Zdůraznil některé specifické vlastnosti listerií, jejich schopnost intracelulárního přežívání a množení a jejich afinitu k poškozeným tkáním. Otevřel otázku diagnostiky původců gastroenteritid, kde by průkaz listerií měl být použit zejména u kultivačně negativních případů.

Významnou problematikou termotolerantních kampylobakterů, které patří k nejčastějším původcům bakteriálních alimentárních zoonóz v Evropě, se zabýval MUDr. Bardoň, Ph.D. Počet hlášených kampylobakterií v loňském roce předstihl salmonelové infekce. Tento fakt zvyšuje nutnost sledování výskytu kampylobakterů v drůbežích hejnech a nutnost testování antibiotické rezistence jednotlivých kmenů.

Dalším závažným problémem, kterému byla ve druhém bloku věnována zvýšená pozornost, byla diagnostika a léčba meningokokových onemocnění, kterou prezentoval MUDr. Rožnovský. Na tomto odborném fóru byl zdůrazněn zásadní význam včasné diagnostiky včetně podání antibiotik posádkou vozu rychlé lékařské pomoci. Závažné byly informace o výskytu klíšové encefalitidy, která má v ČR z dlouhodobého hlediska vzrůstající tendenci, což by mělo vést ke zvýšení zájmu o preventivní očkování.

Čtvrteční odpolední přednášky patřily pracovnímu prostředí, a to například problematice hodnocení nerovnoměrné radiačně-konvekční tepelné zátěže, kterou prezentoval prof. MUDr. Jiráček, CSc. Diskutovalo se rovněž o riziku kardiovaskulárních onemocnění u některých profesí. Tato problematika byla předmětem studie, s jejímiž výsledky nás seznámil doc. MUDr. Chaloupka, CSc. Ze závěrů studie vyplynulo, že k nejohroženějším skupinám patří řidiči, hasiči a stavební dělníci, přičemž významnou roli hraje řada dalších faktorů vyplývajících z nezdravého životního stylu.

V poslední den konference byla do programu zařazena sdělení z oblasti očkování a nemocničního prostředí, a to jak ve vztahu ke zdravotníkům a k prevenci profesionálních infekcí, tak ve vztahu k pacientovi. Zajímavý byl příspěvek o zpoždování základního očkování u dětí kvůli hojení jizvy po BCG vakcinaci, kdy ve zlínském kraji v 5 a půl měsíci života nemá každé osmé dítě kvůli hojení jizvy zahájeno základní očkování. Skrytým zdrojem infekce pro tyto neočkované děti mohou být dospělí. Z přednášky RNDr. Podstatové vyplynulo, že mezi nejčastěji se vyskytující profesionální infekce patří svrab a keratokonjunktivitidy, největším problémem bývají virové hepatitidy A, B, C a tuberkulóza. Pravděpodobnost vzniku profesionální infekce je ovlivněna mnoha faktory, například typem oddělení, typem biologického

materiálu, ale i nedodržáním stanovených pracovních postupů a standardů.

V závěrečném bloku přednášek byly prezentovány příspěvky týkající se problematiky nemocničních nákaz. U vysoce nakažlivého infekčního onemocnění – epidemické keratokonjunktivitidy je nutná včasná informovanost všech pacientů o dodržování přísných hygienických zásad v rodině, v nemocničním zařízení, informovanost rodinných příslušníků, očních lékařů. V souvislosti s výskytem onemocnění vyvolaném mikrobem *Streptococcus agalactiae* u novorozenců MUDr. Michálková zdůraznila nezbytnou spolupráci terénních gynekologů s porodníky a dětskými lékaři a nutnost mikrobiologického screeningu těhotných žen. RNDr. Toršová, CSc., obrátila pozornost na závažné život ohrožující infekce a poukázala na důležitost aktivní spolupráce mezi klinikem a mikrobiologem, zaměřenou zejména na včasnou identifikaci zdroje a ložiska infekce, určení původce a stanovení citlivosti na ATB.

V neposlední řadě byla pozornost věnována dekontaminaci invazivních zdravotnických prostředků se zaměřením na účinnost dezinfekčních přípravků, které jsou k dezinfekci nástrojů používány. RNDr. Pazdziora, CSc., v této souvislosti poukázal na vztah mezi biologickou zátěží použitých nástrojů a koncentrací dezinfekčních roztoků.

Neméně důležité byly prezentace probíhající ve čtvrtek v další jednací místnosti Společenského domu souběžně s hlavním sálem. Velmi úspěšná byla posterová sekce, kde měli všichni autoři možnost krátce představit své postery. Následovaly přednášky týkající se výskytu atypických mykobakterií ve vodovodní síti, *Pseudomonas aeruginosa* v mokřích rehabilitačních provozech a soubor sdělení zabývajících se nádorovými onemocněními a výsledky studií z oblasti zdravotního stavu obyvatelstva.

Tradiční součástí konference byl doprovodný program. Po celou dobu konference byla v prostorách Společenského domu umístěna expozice Hornického muzea, účastníci mohli využít několik lázeňských procedur, projít se lázeňským parkem a zabavit se při společenském večeru. I atmosféra večera byla zaměřena na typický prvek našeho regionu – hornictví, s tradiční ceremonií přijímání do cechu hornického – „skok přes kůži“.

Děkujeme všem, kteří konferenci podporují – účastníkům, aktivním přednášejícím, sponzorům, Lázním Darkov, a.s., a věříme, že tato setkání budou i nadále pokračovat.

*Za organizační tým konference
MUDr. Renáta Brablcová*